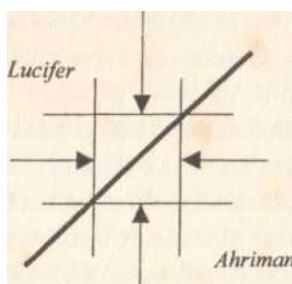

Lucifer, Ahriman a osmá sféra

Druhá, negativní možnost vývoje spočívá v tomto: Jestliže člověk opomine, promešká možnost zduchovnit své myšlení, postavit je ze své svobody do služby Michaelu, potom překonají odpůrcí mocnosti dříve či později hranice jim stanovené a vniknou do střední oblasti, do „oblasti srdce“ a časem si ji zcela podrobí.

Potom se Lucifer a Ahriman zmocní jediného volného prostoru v člověku a dosáhnou v něm společného působení, jak to ukazuje postranní (levý) motiv Sousoší. Tam jsou zpodobeni Lucifer působící shora a Ahriman zdola, setkávající se ve společném prostoru a napřahující k sobě ruce, jako by si je chtěli podat.

Je známo z četných sdělení duchovní vědy, že Lucifer a Ahriman všeobecně stále spolu bojují. Je však oblast v kosmu, kde působí společně. To je tak zvaná „osmá sféra“ neboli sféra kosmického zla. Pod-

Oblast srdce člověka

státu a charakter této sféry popsal Rudolf Steiner v přednášce z 18. října 1915 (GA 254). Zde vylíčil, jak Lucifer a Ahriman vytvářejí tuto sféru společně. Přitom vnáší Lucifer neoprávněným způsobem do zemského eonu imaginace starého Měsíce, které uchoval, a Ahriman je vyplňuje materiální substancí Země, která tím nabývá přízračného charakteru. Tak existuje osmá sféra jako „totálně nesprávná věc ve vesmíru“ a vytváří vedle světa zemského „svět přízraků, strašidel“ (tamtéž), svět, který je naplněn „zhuštěnými imaginacemi“, tj. imaginacemi vyplněnými materií. Následkem toho se jeví člověku, který je pod vlivem osmé sféry, duchovní svět jako jakýsi zjemnělý dvojník světa fyzického. A lidé, kteří mluví v nejnovější době o duchovní materii, nadsmyslových atomech,

spirituální elektřině a jiných takových věcech, jsou pod jejich vlivem. Z tohoto zdroje se dnes šíří jakýsi „okultní materialismus“, který je, pokud jde o jeho důsledky, mnohem nebezpečnější než materialismus obyčejný. „Tu je materialismus přenášen do okultní oblasti, tu se okultismus stává materialismem.“¹⁾ Lucifer se tak snaží, vysílaje své působení z osmé sféry, svádět lidi pomocí různých forem „vizionářského jasnozření“, které jsou dnes rozšířeny v celém světě. Rudolf Steiner líčí v uvedené přednášce, že pokaždé, „když lidé obdivovali, co přinášeli vizionářští jasnovidci, ... to [bylo] výrazem perversní lásky k osmé sféře.“ A je to tato „perversní láska“ k ní, kterou chce Lucifer v člověku vyvolat, aby dosáhl svých cílů. Pokud však jde o Ahrimana, chtěl by dát tomuto vizionářskému jasnozření takový charakter, aby si člověk, který propadne jeho vlivu, již nemohl uchovat svou svobodnou vůli. „To se děje tehdy, když je element svobodné vůle proměněn na příklad ve vizionářské jasnozření. Pak je člověk již uvnitř osmé sféry.“ A Ahriman potom vytváří ze svobodné vůle, které se zmocnil, ony přízraky, jimiž obydluje osmou sféru. „Z toho můžete vidět, jak se spoutáním svobodné vůle jaksi vytvářejí přízraky osmé sféry.“

Konečně shrnuje Rudolf Steiner vše, co řekl o úmyslech odpůrcích mocností v uvedeném směru, takto: „Podle této intence Lucifera a Ahrimana nestojí před lidmi nic menšího než dát celému vývoji lidstva zmizet do oné osmé sféry, aby pak šel tento vývoj zcela jinak“ (tamtéž). Takové vsátí člověka do osmé sféry by však bylo možné jen tehdy, kdyby se Luciferovi a Ahrimanovi podařilo dobýt onoho „volného [středního] prostoru“, oblasti srdce, o němž byla výše řeč, a tím odříznout člověka od jeho spojení s vyšším já. To by pak mělo za následek odpadnutí člověka od vyšších hierarchií a skončilo by to podrobením člověka pod moc odpůrcích mocností, avšak nikoli jen luciferických a ahrimanských, nýbrž v dalším průběhu také pod moc mnohem nebezpečnějších mocností asurských a konečně k podmanění Slunečním démonem samým. Neboť člověk nebude, nenajde-li dnes vědomé spojení s éterickým Kristem jako hlavním zdrojem pomoci v boji s duchy zla, nebude s to odporovat z vlastních sil oběma dalším, mocnějším a stále více

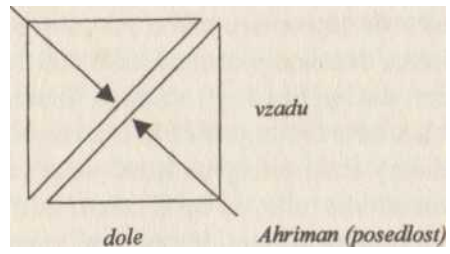
na něj útočícím odpůrcům.

Dříve však, než bude nějaký člověk plnou měrou vystaven odpůr- čím mocnostem naposled jmenovaným, setká se nejprve se zesíleným působením luciferických a ahrimanských mocností ve své vlastní bytosti. Jestliže připustil, že tyto mocnosti mohly dobýt onoho vnitřního prostoru ve směrech vpředu /vzadu a nahoře/ dole - viděli jsme, že tyto směry jsou spojeny s cítěním a s chtěním -, pak zažije toto: Luciferičtí duchové působící zpředu a shora začínají působit silněji na jeho astrální tělo a zjevovat se mu během spánku nebo ve stavech vizionářsko-mediumistických jako *svůdci*. Budou se snažit podnítit člověka v nádherných úkazech, aby šel za jejich úmysly a cíli. Budou před něj předstupovat jako velcí svůdci. Bude zřít v duchovních světech místo éterického Krista jen luciferické anděly, kteří se mu však budou jevit jako postavy neobyčejné krásy a velikosti. Přitom se ukáží charakteristické vlastnosti obou těch směrů. Směr „zpředu“ dovolí těmto andělům ukázat se člověku v jakýchsi jasnovidných snech za bdění a směr „shora“ jim dovolí zjevovat se mu v podobě nepopsatelně divukrásných bytostí, které bude pokládat za posly nebes a za ni- miž půjde pln obdivu s bezmezným fanatismem. Takový člověk je pak nej vyšší měrou naplněn výše uvedenou „perversní láskou k osmé sféře“.

Naproti tomu ahrimanští duchové, dobudou-li onoho vnitřního prostoru člověka, zesílí svůj vliv na jeho tělo éterické a budou přitom používat především oněch dvou druhých směrů, „zezadu“ a „zdola“. První směr umožní, že jejich vliv zůstane nevědomým, a druhý dovolí působit bezprostředně na jeho vůli, takže bude jejich bytostí *posedlý*. Následkem toho bude takový člověk ztrácet krok za krokem svou individuální svobodu, jelikož budou všechny plody jeho svobodné vůle vsávány stále více osmou sférou a on sám se promění v myslící zvíře.

Zde máme dva druhy démonisovaných lidí: Jedni jsou svedeni lu- ciferickými duchy, které pokládají za Krista, anděly a jiné dobré bytosti duchovního světa, protože je bez odporu následují; a druzí jsou posedlí duchy ahrimanskými, kteří působí v jejich vůli a tím vedou jejich jednání bez toho, že by si takoví lidé mohli

Sergej O. Prokofjev